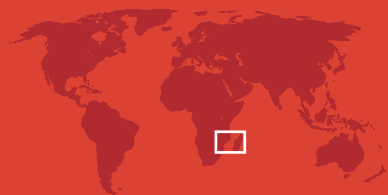

Mosambik

 Norsk støtte til Mosambik var i 2006 konsentrert rundt energi, fiskeri og helse samt budsjettstøtte. I tillegg ble det gitt støtte til næringsutvikling og styrking av sivil samfunn. Norges mål er også å fremme menneskerettigheter, særlig kvinners rettigheter, bidra til demokratisk utvikling og legge til rette for økonomisk vekst i privat sektor.

Norsk budsjettstøtte – for fattigdomsbekjempelse og godt styresett

 Mosambik har en god årlig økonomisk vekst på sju prosent og utviklingen ventes å fortsette. Likevel er landet blant de ti nederste på UNDPs Human Development Index. I 2006 ble 65,1 prosent av totale budsjettmidler brukt på utgiftsområder prioritert i strategien for fattigdomsbekjempelse. Skatte- og avgiftsandelene av BNP var i 2006 14,2 prosent, noe i underkant av målet på 14,8 prosent. Reformene innen finansforvaltning viste framgang. Situasjonen i justissektoren er fortsatt dårlig og det var få konkrete resultater å vise til i kampen mot korrupsjon. Gjennom norsk støtte til statistikkinstytutet ble forutsetningene for måling av fattigdomsutviklingen styrket, noe som vies stor oppmerksomhet blant både myndigheter og givere.

Helse, hiv og aids

 Så godt som hele den norske støtten til helsesektoren gikk til de etablerte giverfondene. Økning i antall konsultasjoner og antall helsesentre fortsatte. 23 nye sentre ble ferdigstilt og antall rådgivningsklinikker for ungdom økte fra 89 til 149. Ved utgangen av 2006 mottok 44 100 personer antiretroviral behandling på 150 klinikker. Dette er en vesentlig økning fra 2005. Veksten er likevel svakere enn forventet, og kun 20 prosent av de som kvalifiserer får behandling.

Gjennom Kirkens Nødhjelp støttet Norge bl.a. boring av brønner i Mosambik.
Foto: Lillian Prestegard

I 2006 ble det vedtatt en plan for utdanning av to tusen nye helsearbeidere fram mot 2010. Vaksineprogrammets mål om at 95 prosent av alle barn skal bli vaksinert ble nådd. Norge bidro gjennom FNs befolkningsfond UNFPA til at temaene reproduktiv helse, hiv og aids kom inn i pensum på ungdomsskoler.

Energi

 I 2006 ble det lagt vekt på å øke tilgangen til elektrisitet til innlandsforbruk. Norge støttet utbygging av linjenettet og kapasitetsbygging i energiministeriet. I løpet av året hadde 8,5 prosent av befolkningen tilgang til strøm, og målet om å nå 10 prosent i 2009 er realistisk. Elektrifisering av landsbygda i Gurue, Cuamba, Lichinga og Namacurra ble slutført og programmet for landsbyelektrifisering fortsetter. Økt støtte til et svakt energiministerium, med Norge som ledende giver, ble forberedt for oppstart i 2007. Norsk støtte til petroleumssektoren gikk blant annet til Finansdepartementet (innteksthåndtering) og Miljøverndepartementet (miljøkonsekvenser). En større

evaluering av norsk oljebistand vurderte støtten til Mosambik som svært viktig for utviklingen av rammebetingelsene for sektoren. Gassproduksjonen økte med 15 prosent og letelisenser offshore (olje) ble tildelt for sju blokker. Norsk Hydro er ett av selskapene med konsesjon i Mosambik.

Fiskeri

 Samarbeidet mellom mosambikanske fiskerimyndigheter og Fagsenteret ved Havforskningsinstituttet i Bergen ga positive resultater for forskningsbasert ressursforvaltning. Et integrert landsbygdutviklingsprogram for småskalafiskere forvaltet av mosambikanske fiskerimyndigheter viste god progresjon i 2006. Mosambik videreførte arbeidet med kvalitetskontroll og med rehabilitering av havner. Forbedret ressursforvaltning førte til to prosent verdiøkning og fiskeri bidro med ti prosent av BNP. Fisk står for hele 60 prosent av proteinforbruket og konsumet øker. Høy oljepris har bidratt til noe nedgang i industrifisket, mens småskalafisket økte produksjonen med åtte prosent fra 2005.

Mosambik

Korrupsjonsbekjempelse og kvalitetssikring

Norge fulgte opp regjeringens antikorrupsjonsstrategi blant annet ved å skaffe profesjonell hjelp til å følge anbudsprosessene i et større elektrisitetsprosjekt.

Miljø

 Naturressursforvaltning er en hovedpilar i fiskeristøtten og miljø er integrert i støtten til petroleumssektoren. Arbeidet med å belyse mulige konflikter mellom oljeutvinning, fiskeri og miljøhensyn ble igangsatt.

Kvinner og likestilling

 Norge fortsatte arbeidet med å øke bevissthets- og kunnskapsnivået om menneskehandel hos nasjonale frivillige organisasjoner. Avtaler ble inngått med flere nye organisasjoner som arbeider med kvinner og likestilling.

Jordbruk står for 22 prosent av Mosambiks brutto nasjonalprodukt (BNP). Foto: Lillian Prestegard

Fakta

Anslått folketall (2005): 19,8 millioner
Brutto nasjonalinntekt/innb. (2005): 310 USD (MUL)
Økonomisk vekst (BNP) pr. år 2000-05: 8,6%
Økonomisk struktur, som andel av BNP (2005): Jordbruk 22%, industri 30%, tjenester 48%
Underernæring blant barn under 5 år (2003): 24%
Indeks for menneskelig velferd (HDI) Nivå 2004: 0,390. Et land under 0,500 har et lavt velferdsnivå. Mozambik har hatt en endring på + 0,079 i perioden 1990-2004
Barnedødelighet per 1000 (2005): 145
Endring 2000-2005: -33
Mødre dødelighet per 1000 fødsler (2000): 10
Hiv-smittede, andel av befolkningen 15-49 år (2005): 16,1%
Barn i barneskolen (2005): 77,2%
Analfabeter blant 15-24 år (2004): Ikke tilgjengelig
Antall jenter i forhold til 100 gutter under utdanning (2005): i barneskole (primær)/ungdomsskole og videregående skole (sekundær)/høyere (tertiær): 97/69/49
Kvinneandel i parlamentet (2006): 35%
Skogareal (endring 1990-2005, negative tall betyr avskoging i prosent): -4%
Vernet areal for biologisk mangfold (2005): 8,6%
Korrupsjonsnivå i følge TIs persepsjonsindeks (2006): 2,8. Indeksen måler oppfatningen av korrupsjon. Den går fra 10 til 0, hvor 10 er helt rent, og 0 er helt korrupt
Spesielt sårbart land, i følge OECD/DAC (2006): Nei
Forsvarsutgifter, som andel av BNP (2005): 1,4%
Bistandsnivå, per innbygger (2005): 65 USD
Bistand som andel av BNI (2004): 20,7%
Samlet norsk bistand: 412,137 millioner kroner (unntatt kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp")

Mer informasjon:

Den norske ambassaden i Maputo: www.norway.org.mz
Utenriksdepartementets landside for Mosambik: www.landsider.no/land/mosambik
Norad: www.norad.no

Bilateral bistand (ekskl. kap.post 167¹⁾) til Mosambik fordelt på ulike kanaler, 2006 (NOK 1000)

Bistandskanal	Total	% av samlet
Stat-til-stat med mer ²⁾	326 860	79,3 %
Norsk NGO	43 612	10,6 %
Lokal NGO	9 572	2,3 %
Internasjonal NGO	2 460	0,6 %
Multi-bilateral ³⁾	29 633	7,2 %
Totalt	412 137	100,0 %

- 1) Kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp"
- 2) Herunder offentlige institusjoner, departement, konsulenter, privat sektor etc.
- 3) Øremerket bistand kanalisert gjennom multilaterale organisasjoner

Bilateral bistand¹⁾ (ekskl. kap.post 167²⁾) til Mosambik fordelt på resultatområder, 2006 (NOK 1000)

Resultatområder	Total	% av samlet
Helse, utdanning og annet innen sosial sektor	93 128	22,6 %
Hiv/Aids	13 724	3,3 %
Økonomisk utvikling og handel	178 263	43,3 %
Godt styresett	66 775	16,2 %
Miljø og energi	59 554	14,5 %
Nødhjelp og annet uspesifisert	693	0,2 %
Totalt	412 137	100,0 %

- 1) Inkl. multi-bilateral bistand
- 2) Kap.post 167 "Flyktningetiltak i Norge, godkjent som utviklingshjelp"